

Beknopt verslag/conclusies van de openbare vergadering van de commissie Samenleving van de gemeenteraad Emmen op dinsdag 12 april 2016, aanvang 19.30 uur.

Aanwezig:

Voorzitter: de heer H. Huttinga
Commissiegriffier: mevrouw C.M. de Widt
Collegeleden: de heer B. Arends, de heer J. Bos en de heer B.D. Wilms
Verslaglegging: mevrouw M.S.J. Stegink (Notuleerservice Mooi Werk)

De commissieleden: de heer K.P. Eggen (D66), mevrouw J.G. Ensink (LEF!), de heer B. Hoeksema (Senioren Belang Noord), mevrouw T. Houwing-Haisma (VVD), de heer L.H. Lambers (Wakker Emmen), mevrouw P. Mellema (CDA), de heer A.H. Oldenbeuving (CDA), de heer R.R. Pruisscher (ChristenUnie), de heer A.W.J. Schoo (DOP) *t/m punt 5*, de heer P.M. Schrik (Wakker Emmen), de heer A.J. Sleeking (PvdA), de heer S. Slijepčević (Wakker Emmen) en de heer R. Wanders (PvdA).

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Huttinga opent de vergadering om 19.30 uur en heet iedereen welkom. De agenda blijft ongewijzigd.

2. Actuele mededelingen vanuit het college/presidium

Wethouder Bos heeft een mededeling c.q. vraag. Voor de informatieavond op 13 april voor de raden van Borger-Odoorn, Coevorden en Emmen over de inkoopopgave sociaal domein, hebben zich nog maar zes personen aangemeld. Tenzij zich nu extra mensen aanmelden, gaat de avond niet door. Van de zes zeggen blijken er nog twee af te zeggen, dus de avond gaat niet door. **D66** en **CDA** zijn verhinderd door andere vergaderingen. **PvdA** wilde komen en vraagt of men wel de informatie kan krijgen, op een andere datum of op een andere manier, zodat is na te gaan of de discussie in de raad is meegenomen in het aanbestedingstraject. **Wethouder Bos** beraadt zich hierover. **Voorzitter Huttinga** concludeert dat hier nader bericht over zal volgen.

3. Presentaties

3A Ontwikkelingen openbaar onderwijs in Emmen (inleiding door wethouder Arends)

Wethouder Arends licht toe dat het gemeentebestuur tevens het bestuur is van het openbaar basisonderwijs in Emmen. In 2013 is het traject van clustering van scholen ingezet en per 1 augustus 2016 wordt dit geëffectueerd. Een medewerker van de afdeling onderwijs geeft een presentatie en laat tot slot een filmpje zien, dat nu voor het eerst wordt vertoond.

Mevrouw Levelink geeft een beeld van het openbaar onderwijs in Emmen en de ontwikkeling in de clusterverdeling. Er zijn dertig scholen, het merendeel regulier en twee voor speciaal onderwijs. De scholen bieden een grote diversiteit aan onderwijsconcepten en variëren in grootte van 50 tot 570 leerlingen. In totaal zijn er 4900 leerlingen, 450 personeelsleden (312 fte) en 200 invalkrachten. Onlangs zijn 20 invalkrachten in vaste dienst genomen. Uitgangspunten van het plan Samen sterker! zijn: kwaliteit, dichtbij huis, bereikbaarheid, bundelen, samenwerking, voorscholen en minder regeldruk. In de periode 2010-2015 is het aantal leerlingen met ongeveer 10% afgenomen. Dat komt doordat er minder kinderen worden geboren. Van alle scholen in de gemeente is de helft openbaar. De daling in het aantal leerlingen is gelijk verdeeld over de openbare en andere scholen. In de periode 2010-2016 zijn negen scholen gesloten, waaronder vier openbare, onder andere door het dalende aantal leerlingen. De wettelijke ondergrens is 23 leerlingen. De sluiting van scholen was aanleiding om daar beleid op te gaan voeren: "Duurzaam en sterk de toekomst tegemoet 2016-2020". Per 1 augustus 2016 zijn de openbare scholen in tien clusters georganiseerd. Op het uitgedeelde kaartje is de

clusterindeling te zien. Een cluster bestaat uit twee tot vier scholen en heeft een clusterdirecteur. Iedere locatie heeft een eigen locatieleider. Per cluster werkt het personeel samen in een onderwijsteam. Dat heeft als voordeel dat expertise voor meer leerlingen inzetbaar is en kennis kan worden uitgewisseld en dat de klassen kleiner kunnen zijn en de leerkracht meer tijd heeft voor de leerlingen. De hoop is, dat kleinere scholen zo langer in stand zijn te houden.

Tot slot wordt een filmpje vertoond dat wil laten zien dat er veel gebeurt in de wereld, dat leerlingen klaar moeten zijn voor hun toekomst in deze wereld en dat het openbaar onderwijs daar oog voor heeft.

CDA vraagt of vanwege het afnemende aantal leerlingen ook samenwerking met andere dan openbare scholen wordt gezocht. **Mevrouw Levelink** zegt dat dit nu nog niet gebeurt. **Wethouder Arends** antwoordt dat op initiatief van zijn collega wethouder de schoolbesturen wel overleg hebben over nauwere samenwerking, inderdaad vanwege dat dalende aantal leerlingen.

PvdA vraagt of met clustering sluiting van scholen kan worden voorkomen, doordat men dan samen boven de ondergrens blijft? Of kunnen, als het per locatie blijft gelden, groepen worden samengevoegd? **Mevrouw Levelink** verduidelijkt dat de ondergrens per locatie blijft gelden, maar dat bij een kleiner aantal leerlingen, boven die grens, de kwaliteit binnen een cluster langer te behouden is. Het samenvoegen van groepen is lastig. Daarvan is geen sprake.

D66 begrijpt dat niet met leerlingen is te schuiven om te voorkomen dat een school minder dan 23 leerlingen krijgt. Daar zou toch nog een keer naar moeten worden gekeken. Hoe gaat het met het uitwisselen van personeel als scholen in een cluster verschillende onderwijsconcepten hebben? **Mevrouw Levelink** antwoordt dat nu nog niet veel verschuivingen van personeel plaatsvinden. Niet al het personeel hoeft uitwisselbaar te zijn. Een intern begeleider kan prima op verschillende soorten scholen werken.

D66 vraagt hoe de regeldruk is te verminderen. **Mevrouw Levelink** antwoordt dat men in de onderzoekende fase is. **Wethouder Arends** vult aan, dat wordt gewerkt aan een inventarisatie van de problemen en een plan van aanpak, in te voeren in het schooljaar 2017-2018.

Wakker Emmen vraagt op welke basis de clusters zijn samengesteld. **Mevrouw Levelink** legt uit dat onderwijsconcept, ligging en bevolking een rol hebben gespeeld. Het is met alle MR-en besproken en dit was de meest gunstige indeling.

VVD vraagt naar de prognose van het aantal leerlingen. **Mevrouw Levelink** zegt dat het openbaar onderwijs de komende vier jaar nog een daling van 7 tot 8% verwacht. **Wethouder Arends** vult aan dat, gelet op de afname van de geboorten, de grootste daling is geweest. In acht jaar tijd is het aantal leerlingen in het basisonderwijs met 2500 gedaald. Dat heeft ook gevolgen voor het voortgezet onderwijs.

D66 complimenteert de wethouder met de agendering van het onderwerp onderwijs. Dat is voor herhaling vatbaar, bijvoorbeeld over een jaar of eerder.

3A Analyse vangnetregeling (inleiding door wethouder Bos)

Wethouder Bos licht toe dat bij een tekort op de gebundelde uitkering BUIG (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten) een beroep kan worden gedaan op de vangnetregeling 2015. Daarvoor zijn een analyse van het tekort en een overzicht van de genomen maatregelen nodig en de raad moet zich hierover hebben uitgesproken. De heer Van der Veen en mevrouw Postma geven nu een presentatie over de analyse en de maatregelen en in mei komt er een voorstel in de raad. Het tekort in 2015 is flink teruggebracht door het investeringsplan van wethouder Arends. In 2016 wordt weer een tekort verwacht en is nieuwe inzet nodig om dit terug te brengen. Daarnaast onderneemt de gemeente lobbyactiviteiten voor een andere verdeling van het BUIG-budget, omdat de gemeente het ontvangen budget niet voldoende vindt.

De heer Van der Veen is afdelingsmanager inkomen bij het Werkplein. Anders dan in de voorgaande jaren bij de IAU en MAU (Incidentele en de Meerjarige aanvullende uitkering), wordt bij de vangnetuitkering een nadrukkelijke rol van de raad verwacht. In mei gaat er een raadsbrief naar de commissie en eind mei moet de raad tot een opvatting komen. In de jaren

2010-2014 werden tekorten gecompenseerd via de IAU en later de MAU, met een eigen risico van 5%. In 2010 en 2011 zijn flinke compensaties ontvangen, in 2012 en 2013 niet omdat de tekorten onder de 5% lagen. In 2014 was het tekort 11,4% is ruim 3 miljoen euro ontvangen. In 2015 is een nieuwe verdeelsystematiek ingevoerd en een aantal uitkeringen toegevoegd. Voorwaarden voor de vangnetuitkering 2015 zijn: tekort boven 5%, analyse van oorzaak en omvang tekort, overzicht genomen maatregelen, informeren van de raad (eind 2015 via brief) en document waaruit opvattingen van raad blijken. Uiterlijk 15 augustus 2016 moet de aanvraag door het ministerie zijn ontvangen. Het tekort van 2015 is ruim vier miljoen euro (9,42%). Bij de vangnetuitkering is het eigen risico 5% plus de helft van het tekort tussen 5 en 10%. Dat betekent dat de gemeente maar ongeveer één miljoen uitgekeerd kan krijgen. In 2016 blijft de vangnetregeling hetzelfde. Waarschijnlijk verandert de regeling per 1 januari 2017 aanzienlijk. Dat heeft te maken met de verdeelsystematiek en het lobbytraject, ook met andere 100.000+ gemeenten samen. De oorzaken van het tekort in 2015 liggen bij de uitzonderlijke arbeidsmarktsituatie van Emmen. De kans op (langdurige) bijstand is in Emmen groot, omdat er sprake is van een kwetsbare economische situatie, een zeer ruime arbeidsmarkt (arbeidsaanbod groter dan -vraag), structureel hoge werkloosheid en een laag opleidingsniveau. Economisch herstel duurt langer bij een lage veerkracht.

Mevrouw Postma gaat aan de hand van sheets in op de genomen maatregelen. Een van de maatregelen is het investeringsplan 'We maken er werk van'. Dat heeft al tot een volumedaling van 200 geleid. Daarmee is nog niet de ambitie gehaald, maar kon het plan worden voortgezet in 2016. Andere maatregelen zijn het actieplan werkgeversdienstverlening, het actieplan jeugdwerkloosheid, het regionale sectorplan 'Vierkant voor Werk' en het actieplan Commissie Vollebregt. Concrete projecten zijn bijvoorbeeld: voorschakeltrajecten, project jonge moeders, flexibel instroomportaal (FIP) en 2GetThere.

Bij vergelijking van oorspronkelijke begroting, ambitie en realisatie van het investeringsplan voor 2015 is te zien, dat het volume met 200 is gedaald, maar de ambitie (daling met 3500 nog niet is gehaald. De ambitie voor uitstroom is wel gehaald, maar de instroom is hoger dan verwacht. Bij uitstroom wordt onderscheid gemaakt in wel en niet beïnvloedbare uitstroom. Twee sheets laten de ontwikkeling van het bijstandsvolume en de beïnvloedbare uitstroom zien over de afgelopen jaren. Het totale volume steeg in 2013 met 261, in 2014 met 188, en daalde in 2015 met 65. Op de laatste sheet is de ontwikkeling (2015 t.o.v. 2014) van het totale volume in de BUIG van twintig gemeenten te zien. Daar scoort Emmen heel goed, maar inzetten op meer uitstroom naar regulier werk en op de ontwikkeling van de klanten blijft nodig. De sheets zijn beschikbaar.

Senioren Belang Noord vindt de uitleg helder en ontvangt graag de sheets. Is ook bekend in hoeverre mensen na uitstroom weer terugkomen? **Mevrouw Postma** antwoordt dat men de uitstroom incidenteel, maar niet structureel volgt.

Wakker Emmen vraagt naar aanleiding van de laatste sheet of er ook cijfers zijn over 2013 en 2014, voor een langere termijn trend. Deze cijfers heeft **mevrouw Postma** ontvangen en niet zelf beschikbaar.

PvdA vraagt hoe het kan dat de instroom tegenvalt. Gaat het om eerste uitkeringen? Krijgt men uitkeringsgerechtigden van het UWV te laat in beeld? Wat doet men eraan? Werkt het UWV volop mee om te voorkomen dat mensen in de bijstand komen? **Mevrouw Postma** antwoordt dat er afspraken zijn met het UWV om mensen vroegtijdig in beeld te brengen, maar deze groep is maar 20% van de instroom. Het grootste aantal stroomt in door verhuizingen en samenwoningen. Het UWV heeft een landelijk beleid, met minder maatwerk en meer digitalisering, maar Emmen is proeftuin om ruim tevoren vanuit het UWV door te geven van wie men verwacht dat die een beroep gaat doen op de Participatiewet.

Op de vraag van **D66** of deelnemers aan 2GetThere als ze weer naar school gaan ook verder worden gevolgd, antwoordt **mevrouw Postma** dat men ze volgt tot 23 jaar, vanuit het Regionaal Meldpunt Coördinatie en verder alleen als ze in de bijstand zitten.

LEF! vraagt bij de laatste sheet naar prognoses. Er staan gemeenten in het rijtje met meer veerkracht dan Emmen. **Mevrouw Postma** kan daar nu geen goed antwoord op geven.

Voorzitter Huttinga bedankt de heer Van der Veen en mevrouw Postma. De sheets zullen via de griffie worden toegezonden.

4. Spreekrecht

Voorzitter Huttinga kondigt aan dat er drie insprekers zijn.

Mevrouw Jansen is directeur-bestuurder van kinderopvangorganisatie Kinderwereld en spreekt in namens zeventien andere kinderopvangorganisaties. Zij spreken hun zorg uit over het beleid ten aanzien van de voorscholen in Emmen. De ambitie is om op alle basisscholen een voorschool te organiseren voor peuters, om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Op termijn is de ambitie om alle peuters vanaf twee en een half jaar minimaal tien uur per week gratis een eenduidig ontwikkelingsgericht aanbod te bieden.

De ontwikkeling van peuters van twee en een half tot vier jaar gaat de organisaties aan het hart. De eerste jaren zijn zeer bepalend. Kinderen hebben recht op optimale ontwikkelingskansen en ouders op keuzevrijheid. Het beleid moet gericht zijn op integratie.

In dit beleid staan peuters niet centraal en wordt segregatie versterkt. De gemeente sorteert voor op landelijk beleid, terwijl staatssecretaris Dekker van plan is te korten op het budget voor het wegwerken van achterstanden. De penvoerder en grootste uitvoerder van het beleid, Tinten, richt drie stichtingen op om het beleid uit te voeren. Deze organisatie heeft een unieke positie om op elke basisschool een kinderopvang te starten, terwijl de kinderopvangmarkt meer dan verzadigd is. Dit beleid kan ernstige gevolgen hebben voor de toekomst van kinderopvangorganisaties, ook als ze worden genoemd als samenwerkingspartners. Er is echter geen sprake van enige samenwerking tussen de kinderopvangorganisaties en de gemeente, de schoolbesturen en Tinten/Stichting Peuterwerk. De samenwerking waarin de kinderopvangorganisaties hebben geïnvesteerd, bleek niet meer dan mooie woorden. In de gemeente Emmen wordt geen tijd genomen voor overleg met de kinderopvangorganisaties, die juist experts zijn als het gaat om peuters. Kinderopvangorganisaties worden door hun kritische houding beschouwd als vervelend en onwillige partners. Men wil ons misschien wel weren uit het Lokaal Overleg Basisonderwijs (LOBO). Het onderzoek naar de voorscholen is gedaan door de partij die het zelf gaat uitvoeren en het is onbegrijpelijk dat dit onderzoek serieus wordt genomen. Het gaat de kinderopvangorganisaties aan het hart dat in plaats van verregaande samenwerking de concurrentie binnen de gemeente Emmen toeneemt. Kinderopvang, peuterspeelzaal, school en voorschool proberen ieder voor zich het individuele kind binnen te halen. Invoering van dit beleid leidt tot overcapaciteit en kapitaalvernietiging. Lokalen en buitenruimtes van scholen moeten worden aangepast, bestaande kinderopvang- en peuterspeelzaallocaties gesloten en pedagogische medewerkers met kennis en expertise omslagen. Het gaat de organisaties aan het hart dat men het voorschoolse aanbod niet op die plaatsen wil realiseren, die al voldoen aan de inrichtingseisen, waar al jaren wordt samengewerkt in de brede scholen, waar ouders keuzevrijheid hebben en de bereikbaarheid optimaal is. Een grote groep kinderopvangpeuters gaat straks vallen onder het buitenschoolse opvang regime. Ze moeten dan tweemaal per dag vervoerd worden tussen kinderopvang en voorschool. Ook lopen veel peuters risico op plaatsing in groep 1 en 2. Bij ongewijzigd beleid zijn er alleen verliezers. Niet het kind, maar het geld en het organisatiebelang staan centraal.

VVD vraagt welke stichtingen Tinten opricht. **Mevrouw Jansen** antwoordt dat naast de Stichting Peuterwerk de Stichting Voorscholen en de Stichting Kinderopvang in oprichting zijn.

Senioren Belang Noord is onder de indruk en vraagt hoe mevrouw Jansen de communicatie met de organisaties en de gemeente zou omschrijven. **Mevrouw Jansen** vindt die chaotisch, onvolledig en niet eenduidig.

CDA vraagt hoe de stuurgroep heeft gereageerd op het krachtige signaal van de kinderopvangorganisaties. Heeft men contact gezocht? **Mevrouw Jansen** antwoordt dat de stuurgroep een afspraak heeft voorgesteld, maar dat de kinderopvangorganisaties dit gesprek pas na de bezwaarschriftprocedure wilde voeren. Daarover verschilden wel de meningen, maar men heeft laten weten later een afspraak te willen maken. Op initiatief van de wethouder heeft men afgelopen maandag een gesprek gehad met de wethouder.

D66 vraagt waar het probleem is ontstaan. De raad heeft bij de bespreking van een van de eerste notities duidelijk gesteld, dat samenwerking met de kinderopvangorganisaties gezocht moest worden. **Mevrouw Jansen** beschrijft, dat er contact was met de Stichting Peuterwerk en dat er kennismakingsgesprekken zijn geweest. In het onderzoek was dat voldoende om te concluderen dat er samenwerking was. De kinderopvangorganisaties zijn vertegenwoordigd in het LOBO, maar hebben daar geen sterke positie. Opmerkingen en vragen worden veelal niet meegenomen en beantwoord, maar er wordt wel besloten.

D66 vraagt of er contact is opgenomen met de kinderopvangorganisaties over de samenwerkingsovereenkomst, zoals is toegezegd op een informatieavond van de schoolbesturen en de stichting Peuterwerk. **Mevrouw Jansen** antwoordt dat het de kinderopvangorganisaties niet bekend is wat er in de samenwerkingsovereenkomst staat.

Mevrouw De Jonge spreekt in als leerkracht van de voorschool van obs De Dordtse Til, de eerste voorschool in Emmen. Zij vindt het belangrijk dat peuters een plek krijgen binnen de basisschool. Sinds 2011 werkt zij in de Startgroep peuters, in het kader van een landelijke pilot van dertig scholen. Vier ochtenden naar een peuterspeelzaal lijkt veel, maar zowel de kinderen als de ouders willen het graag. Vrijwel alle peuters komen vier ochtenden. De betrokkenheid van ouders is groot. Op ouderbijeenkomsten is 90-95% van de ouders aanwezig. De regie ligt bij de directeur. Er is een doorgaande leerlijn en een zelfde volgsysteem voor peuters en kleuters. Er is vooral een positief effect op de taalontwikkeling. Omdat men in de basisschool zit, is er geen drempel naar de basisschool. **Mevrouw de Jonge** hoopt door te kunnen gaan met de combinatie van leerkracht en pedagogisch medewerker, zodat de expertise kan worden gebundeld voor een goede start van de peuters op de basisschool. Ze benadrukt dat het spelen voorop blijft staan. Haar metafoor: je moet niet trekken aan groeiend gras, maar je kunt het wel bemesten.

Wakker Emmen vraagt of men nog geen duidelijkheid heeft over het voortbestaan. **Mevrouw De Jonge** antwoordt dat de pilot loopt tot en met dit schooljaar. De onderzoeksresultaten gaan naar het ministerie. Wat er landelijk uitkomt, is de vraag, net als wat de gemeente gaat doen.

VVD vraagt uit hoeveel peuters de groep bestaat. **Mevrouw De Jonge** antwoordt dat dit er zestien zijn. Hoeveel peuters naar de buitenschoolse opvang in het dorp gaan, weet mevrouw De Jonge niet, maar het grootste deel van de peuters van het dorp komt naar de peuterspeelzaal.

De heer Jongasma spreekt in als directeur van obs Angelslo in Emmen. Hij is blij met ontwikkelingen op het gebied van de voorschool, is vol vertrouwen en volgt alle landelijke discussies. Op zijn school is een van de vijf voorscholen in de pilot in Emmen. Ook in Emmen wil men een doorgaande optimale ontwikkelingslijn van twee en een half tot twaalf jaar, op elke school een voorschool. Voor de start van de voorschool vorig jaar was er veel contact en overleg met de peuterspeelzaal in het kader van de brede school en waren er allerlei afspraken. Met de voorschool in huis kan de heer Jongasma als directeur ook sturen op de inhoud, maar eerst is hij begonnen met de teamvorming en de warme ontvangst van de pedagogisch medewerkers. Nu werkt men aan de doorgaande pedagogische en onderwijskundige lijn. De meerwaarde wordt nu al duidelijk. Voor de kinderen is de overstap naar het basisonderwijs natuurlijker. Ze kennen het gebouw en ook al leidsters. De ouders zijn tevreden, omdat al hun kinderen in hetzelfde gebouw zitten en de tijden op elkaar zijn afgestemd. Men ziet het als één en vergeten zelfs dat ze hun kind nog moeten inschrijven voor de basisschool. De pedagogisch medewerkers zijn positief, omdat ze deel uitmaken van een groter team. Als de teamleider van de voorschool niet aanwezig is, kunnen ze de directeur aanspreken. Ook met de leerkrachten van de onderbouw is veel contact, overleg en uitwisseling. De zorgcoördinatoren werken nu in één netwerk en één overleg in een doorgaande lijn. Als directeur heeft de heer Jongasma nu meer zicht op het bewaken van de kwaliteit en kan hij sturen op inhoud. Hij hoopt de resultaten terug te zien bij de inspectie in mei. Hij is tevreden met het ingezette beleid en hoopt, dat de voorschool binnen niet al te lange tijd geïntegreerd zal worden in het basisonderwijs.

PvdA vraagt of het gaat om de huisvesting in één gebouw of om de inhoud. Hoeveel basisscholen zijn er binnen een straal van 500-600 meter en willen die allemaal naar integrale Kindcentra worden? Is daar wel voldoende aanbod van kinderen voor? **De heer Jongasma**

antwoordt dat er nog drie scholen in de buurt zijn. Die zouden allemaal een Kindcentrum kunnen worden. Het leerlingenaantal van de scholen is daar voldoende groot voor.

VVD vraagt of de heer Jongsma het warme pleidooi voor de voorschool houdt vanuit zichzelf of op uitnodiging van het stichtingsbestuur van de voorscholen. **De heer Jongsma** houdt het pleidooi omdat hij altijd al voorstander was van nauwe samenwerking tussen peuteropvang en basisscholen in het kader van voor- en vroegschoolse educatie. Alle voorzieningen onder één dak vindt hij erg belangrijk. **VVD** vraagt wat de belangrijkste reden is om niet samen te werken met de bestaande kinderopvangorganisaties en hun locaties. **De heer Jongsma** heeft daar geen bezwaar tegen, maar vindt het plezierig alles onder een dak te hebben. De samenwerking en doorgaande lijn zijn dan makkelijker te organiseren. Afspraken zijn makkelijker te maken en meer effectieve regie is mogelijk.

D66 vraagt of de heer Jongsma bij de doorgaande leerlijn niet bang is voor een keurslijf voor de kinderen. **De heer Jongsma** benadrukt dat het gaat om ontwikkeling in een rijke speelomgeving. In de wijk zijn veel doelgroepkinderen. Die hebben dat nodig.

PvdA leest in veel stukken dat de voorschool geen opvang is. Ziet de heer Jongsma een verschil tussen kinderen die zich ontwikkelen op een voorschool en op een kinderdagverblijf? **De heer Jongsma** denkt dat kinderen zich op een kinderdagverblijf ook kunnen ontwikkelen, maar sprekend vanuit zijn school, vindt hij het plezierig het onder een dak te hebben.

PvdA begrijpt dat de heer Jongsma als directeur voorkeur heeft voor een voorschool binnen de basisschool, maar hoort hem als professional zeggen dat de ontwikkelkansen voor het kind hetzelfde kunnen zijn.

Wethouder Arends laat weten dat mevrouw De Jonge en de heer Jongsma, beiden werkzaam in het openbaar onderwijs, niet door iemand van het openbaar onderwijs zijn gestuurd om in te gaan spreken. **VVD** reageert dit niet zo gezegd te hebben.

Voorzitter Huttinga constateert enige mate van spraakverwarring.

5. Rondvraag

VVD vraagt of ook in Emmen toekenningsberichten van de PGB's niet op tijd bij de SVB zijn aangeleverd en zo ja, door welke oorzaak. Bij **wethouder Bos** is daar niets van bekend. **VVD** zal een mailbericht hierover doorsturen naar de wethouder.

Wakker Emmen vraagt naar de stand van zaken wat betreft jongerencentra en jongeren ontmoetingsplaatsen in Emmen. Wat vindt de wethouder van het proefproject in Assen om jongerenontmoetingsplaatsen op scholen te realiseren? In Oldambt wordt 100.000 euro uitgetrokken voor het project Jimmy's. Wat zijn de vorderingen in Emmen met het creëren van jongerenontmoetingsplaatsen en in het bijzonder wat betreft Jimmy's? **Wethouder Bos** speelt deze vraag door aan de betreffende wethouder.

Voorzitter Huttinga geeft als tip een vraag vooraf niet alleen naar de griffie, maar ook naar de secretaresse van de wethouder te sturen. Dan is er meer kans dat de wethouder aanwezig is.

In aansluiting op de vraag van **VVD** wijst **DOP** op de site www.zorgvisie.nl. Via deze site kun je op de site van tnopresenter gegevens vinden. Ook Emmen wordt genoemd. **DOP** ziet graag een reactie van de wethouder. **Wethouder Bos** zal ernaar kijken en erop terugkomen.

6. Bespreken C-stukken: n.v.t.

7. Bespreken B-stukken

7A Besluit begrotingswijzigingen 2016-3 + bijlagen RIS.7482 en RIS.7483

Voorzitter Huttinga constateert dat geen van de fracties hier iets over wil inbrengen. Het stuk gaat door naar de commissie BME.

7B Beschikbaarstelling krediet Kindcentrum Emmerhout + bijlagen onder geheimhouding ter inzage

Wethouder Wilms vindt het mooi dat het voorstel er nu ligt. De gemeente wil graag voor de zomervakantie gaan bouwen, zodat het Kindcentrum eindelijk met ingang van het schooljaar 2017-2018 in gebruik kan worden genomen. De planning is nog onder voorbehoud van eventuele zienswijzen op de omgevingsvergunning die ter inzage ligt. Aan de raad wordt nu de budgetaanvraag ter discussie voorgelegd.

Eerste termijn

Wakker Emmen constateert dat het inderdaad eindelijk zover is. Onlangs is hier het ontwerp enthousiast gepresenteerd en hopelijk wordt nu de stap naar verwezenlijking gezet. De EOP is goed betrokken. Vooral voor de verkeersveiligheid moet de wethouder zorg blijven dragen. Wakker Emmen heeft nog een aantal vragen. Waarom worden de kapitaallasten over vijftig jaar afgeschreven in plaats van de normale veertig jaar? Is het wel mogelijk om geld van het onderwijsachterstandenbeleid te gebruiken voor de voorschool, omdat dit geld eigenlijk niet bedoeld is voor stenen? Is er rekening gehouden met de vergrijzende regio, ofwel is het gebouw geschikt voor een andere invulling? Wakker Emmen vindt het een duur gebouw, maar is bereid de investering te doen als men zo leerlingen optimaal accommodeert, maar zonder overbodige luxe.

PvdA heeft dezelfde vraag als Wakker Emmen over de besteding van de onderwijsachterstandsmiddelen. Het is nieuw dat de gemeente niet alleen middelen verstrekt, maar ook bouwheer is. Levert dat risico's op bij minder leerlingen en hoe worden die ondervangen? PvdA is tevreden over de duurzaamheid van het gebouw en vraagt of er voor de zonnepanelen subsidie is aangevraagd. Er zijn middelen vrijgevallen ten gunste van het BewonersBedrijf in Emmerhout. PvdA adviseert om het bankrekeningnummer na te kijken.

CDA vraagt zich af waarom het nu, na vijftien jaar, wel lijkt te lukken met het plan. Zorgvuldigheid blijft geboden, omdat de verkeersveiligheid volgens de wijkbewoners een knelpunt blijft. Volgens het raadsvoorstel komt het nieuwe inrichtingsplan ruim tegemoet aan de reacties en is er voldoende draagvlak in de projectorganisatie. Is het inderdaad veilig? Met de samenvoeging van scholen in Emmerhout is hopelijk een eerste stap gezet naar een meer intensieve vorm van samenwerking.

D66 is verbaasd dat het voorstel in deze commissie komt, omdat het om veel geld gaat. D66 sluit zich aan bij de financiële vragen van PvdA en Wakker Emmen. D66 is blij met het prachtige gebouw. D66 is nog niet 100% zeker dat het nu verkeersveilig is. Behalve de kinderen moeten ook de ouders die kinderen brengen worden opgevoed. D66 heeft zich gestoord aan de reactie van de stichting Peuterwerk over een ongelijk speelveld, zoals vermeld in de brief over de positie van Tinten in de nieuwe school.

VVD constateert dat het plan er eindelijk is en dat de raad alleen nog even een krediet beschikbaar moet stellen. VVD vindt echter dat het voorstel het daglicht amper kan verdragen. VVD gunt de kinderen een Kindcentrum en vindt het een mooi plan, maar er was blijkbaar geen taakstellend budget. De voorgestelde financiële dekking rammelt. Gevraagd wordt om ter dekking van een structureel tekort van twee ton op het centrum en € 23.520 op de aanpassing van het inrichtingsplan een voorschot te nemen op de Kadernota 2017, terwijl de raad nog geen enkel zicht heeft op de mogelijkheden en keuzes van de Kadernota. Kan niet gewacht worden tot in juni een integrale afweging gemaakt kan worden? Hoe zwaar weegt het argument dat nu niet meer in de oude scholen geïnvesteerd hoeft te worden? Het vergeten te reserveren van anderhalve ton vrijvallende kapitaallasten vanuit de Delftlanden was een kapitale blunder. De middelen voor groot onderhoud van de beide scholen worden gebruikt voor de exploitatie. Komt het groot onderhoud straks weer voor rekening van de gemeente? Middelen uit het onderwijsachterstandenbeleid worden gebruikt om de bouw van de voorschool te bekostigen, terwijl die niet zijn bedoeld voor stenen.

VVD is niet blij met het voorstel, laat zich niet onder druk zetten en vraagt om het voorstel aan te houden tot besluitvorming bij de kadernota.

ChristenUnie is enthousiast over het idee en het ontwerp van het Kindcentrum, maar hecht aan een goede besluitvorming. De bekostiging is niet goed voorbereid. Diverse aanvullende bronnen worden nu gezocht en zelfs als toekomstige huurinkomsten worden betrokken, blijft er een gat in de dekking. Vooruitlopen op een afweging bij de Kadernota kan niet. Het voorstel wankelt en aan deze manier van werken is men niet gewend. Wat zou twee maanden vertraging betekenen? ChristenUnie is niet positief over het voorstel en is benieuwd naar het pleidooi van de wethouder.

Senioren Belang Noord vindt ook de verkeersveiligheid een belangrijk aspect. Financieel had men eerder rekening moeten houden met de ontwikkeling van het Kindcentrum. Als ergens meer geld vandaan wordt gehaald of geleend moet worden, ontstaat meer schuld. De gemeente had meer controle moeten houden op de kosten van het bouwplan en moet zorgen over voldoende geld voor de realisatie. Waarom worden de kosten doorgeschoven naar de Kadernota?

Wethouder Wilms zegt over het inrichtingsplan, dat dit in een goed proces tot stand is gekomen, verkeersveilig is en gedragen wordt. Omdat de aanpassing met dubbele rotondes niet was voorzien, lagen er geen middelen klaar. Gelukkig kan een beroep worden gedaan op de BDU-middelen van de provincie en vloeit er dan weer geld terug naar de algemene middelen. Afschrijving van kapitaallasten over vijftig in plaats van veertig jaar is twee jaar geleden als bezuinigingsmaatregel ingevoerd voor de onderwijshuisvesting.

De investeringen in voorscholen zijn nodig, omdat bij jonge kinderen strenge eisen gelden. De investering kan op basis van kapitaallasten worden gedaan. **VVD** vraagt of middelen van het onderwijsachterstandenbeleid volgens het eigen beleid mogen worden gebruikt voor stenen.

Wakker Emmen vraagt of er geen kans is dat het onrechtmatig is en door het rijk als onterecht wordt beschouwd. **Wethouder Wilms** antwoordt dat middelen uit dit beleid zo mogen worden gebruikt. Dat is al eerder gedaan en anders blijft geld over dat moet worden teruggegeven aan het rijk. Het is volgens het eigen beleid mogelijk en ook rechtmatig.

Het Kindcentrum is flexibel te gebruiken. Krimp en groei van scholen zijn op te vangen. Ook andere bestemmingen zijn mogelijk als het past in de samenwerking.

De gemeente is als bouwheer gaan optreden toen de woningcorporatie dit vanwege regelgeving niet meer mocht. Het vastgoedbedrijf van de gemeente wordt eigenaar van het pand. In de stuurgroep zijn uitgangspunten vastgesteld voor een samenwerkingsovereenkomst. Er komt ook een gebruikersovereenkomst.

Wat betreft de duurzaamheid neemt de wethouder aan, dat voor de zonnepanelen de subsidieregeling wordt gebruikt. Verder komt er mogelijk een smart grid energiesysteem in het gebouw. Als dat gebeurt, komt het via wethouder Van der Weide naar de raad. De provincie wil hier graag in participeren. Het zou het eerste zijn in Drenthe in het onderwijs.

De opmerking over de vrijval van middelen naar het BewonersBedrijf neemt de wethouder ter harte.

Dat het plan nu lukt heeft te maken met het doen van een stap terug, het overleg over wat iedere partij wilde en het komen tot goede afspraken en samenwerking. Aan de locatiekeuze is een hele geschiedenis vooraf gegaan.

Wat betreft de veiligheid voor kinderen is het zo dat ze nu vaak twee Houtwegen moeten oversteken en straks maar één. Verder komen er fietsstroken en moet inderdaad aandacht worden besteed aan de opvoeding. **CDA** merkt op dat straks veel meer leerlingen over de Houtweg komen, terwijl het verkeer daar al druk is. **Wethouder Wilms** legt uit, dat er wel meer verkeersbewegingen zijn, maar dat het gevoel van onveiligheid is weggenomen. Men moet natuurlijk wel blijven opletten. Het nieuwe plan is beter dan het oude plan.

De wethouder denkt dat het gebouw een ontwikkeling in de samenwerking tussen scholen mogelijk maakt en verbetert.

Uit de brief van Tinten blijkt volgens de wethouder als signaal dat Tinten het organisatiebelang niet voorop stelt. Men doet het gebaar naar schoolbesturen om afstand te doen van kinderopvang en buitenschoolse opvang en richt zich op de voorschool. De schoolbesturen

zullen ook een andere keuze moeten maken. **D66** vindt dat Tinten hier verstandig heeft gehandeld, maar pas nadat de gemeente dit had gevraagd. **Wethouder Wilms** heeft de stuurgroep geadviseerd om er nog eens over na te denken en is blij dat men daar serieus op heeft gereageerd.

Wat betreft de financiering gaat het om het herstellen bij de kadernota van een fout ten aanzien van de vrijgevallen middelen uit de Delftlanden. **VVD** reageert dat men nu niet weet hoe de kadernota er uitziet en voor welke keuzes men komt te staan. Bovendien wordt de gemeente eigenaar van het gebouw en krijgt men het groot onderhoud voor zijn rekening. Om een integrale afweging te kunnen maken wil **VVD** pas bij de kadernota beslissen over dit voorstel. **Wethouder Wilms** erkent dat de raad het budgetrecht heeft. Daarom verzoekt de raad in dit voorstel het college om bij de kadernota een voorstel te doen.

Met de bedragen die de scholen ontvangen voor groot onderhoud richt de gemeente een reserve in voor groot onderhoud. Dit geld gaat niet naar de exploitatie. **VVD** leest in het raadsbesluit op pagina 5 onder ad A en op pagina 6, dat deze bedragen worden ingezet voor de exploitatie.

Voorzitter Huttinga stelt voor dat men hier in de tweede termijn op terugkomt.

CDA vraagt wat het gevolg zou zijn van uitstel van de besluitvorming. **Wethouder Wilms** antwoordt dat als men niet voor de zomer start met de bouw, het gebouw niet klaar en ingericht is wanneer het schooljaar 2017/2018 begint. **VVD** wil graag inzage hebben in welk onderhoud er dan aan oude scholen nodig zou zijn. Hoe onoverkomelijk is het opschuiven van de besluitvorming? **Wethouder Wilms** maakt duidelijk dat als de raad nu akkoord gaat met het voorstel, het proces verder kan en de raad het bij de kadernota definitief kan maken.

Tweede termijn

ChristenUnie merkt op dat er ook na het herstel van de fout met de middelen van de Delftlanden, nog een gat is in de dekking dat bij de kadernota moet worden opgelost.

LEF! heeft zorgen over de realisatie van kindcentra in de toekomst. Er is noodzaak tot samenwerking en nadenken over gebouwen. Hoe gaat men in de toekomst om met dit soort processen, ook financieel? Hoe ziet de wethouder dat?

VVD vraagt helderheid over de tekst over groot onderhoud en exploitatie en wil graag een principiële discussie over het gebruik van onderwijsachterstandengelden. Gebruikt men dit rijksgeld voor het leuk inrichten van voorscholen of de bouw van kindcentra of voor het helpen van kinderen? **CDA** vraagt waarom **VVD** nu voor het eerst dit principe in de strijd gooit. Als je middelen anders weg moet geven kun je ze beter inzetten. **VVD** reageert dat onderwijs niet vaak aan de orde komt in de raad en dat men nu de problemen duidelijk op zich af ziet komen. Het gaat om grote budgetten en structureel geld. **VVD** hoort ook graag van de collega's of men het een goed voorstel vindt om het zo bij de kadernota te regelen.

D66 is blij met een rooms-katholieke en openbare school in één gebouw en ook met het vervolg in samenwerking dat de wethouder hier op ziet. Over de verkeersveiligheid doet de wethouder te gemakkelijk. Er komen ook mensen om te winkelen en om naar het gezondheidscentrum te gaan. Ook ouders moeten opgevoed worden. **D66** gaat nu akkoord met gebruik van geld van het onderwijsachterstandenbeleid, maar wil er later wel een discussie over.

CDA vindt het Kindcentrum prima, maar houdt zorgen over de verkeersveiligheid. Het is een gekunstelde financiering. Dat vooruit wordt gelopen op het herstel van de fout met de gelden vanuit de Delftlanden is te begrijpen. Het restant van het tekort is ongeveer 40.000 euro. Als je daar nu ja tegen zegt, kun je er bij de kadernota niet meer op terug komen. Vanwege het belang van het plan en de lange geschiedenis is **CDA** bereid akkoord te gaan met het voorstel.

PvdA is voor de bouw van het Kindcentrum en de samenwerking daarin, maar heeft twijfel over het gebruik van geld van het achterstandenbeleid. Er kan een precedent zijn, maar de rechtmatigheid moet zeker zijn. Over het vooruitlopen op de kadernota wat betreft het restant van het tekort (voor zover niet veroorzaakt door de problematiek met de Delftlanden) wil men nog in de fractie overleggen. **PvdA** gaat ervan uit dat eventuele risico's voor de gemeente via de samenwerkingsovereenkomsten worden afgedekt. Het is prima dat men qua duurzaamheid nog iets verder gaat. Dat er nog een procedure is over verhoging van de grenswaarde voor geluid zegt iets over de plek van de school.

Bij **Wakker Emmen** is geen discussie over de inhoud, maar het financiële plan mag geen drijfzand zijn. Over het gebruik van onderwijsachterstandengeld en het geld voor groot onderhoud is nog zekerheid nodig. Belangrijk is dat het gebouw inderdaad multifunctioneel is. Het mag geen overbodige luxe hebben.

Wethouder Wilms zal voor de raadsvergadering schriftelijk antwoord geven op de vragen over het groot onderhoud en het geld van het onderwijsachterstandenbeleid. Een discussie over de besteding van de onderwijsachterstandengelden kan op een later moment. Er blijken zorgen en vragen over de infrastructuur. Voor de aanleg van de rotondes is een bestemmingsplanprocedure nodig en die komt terug in de commissie Wonen en Ruimte. De financiering verdient geen schoonheidsprijs, maar biedt wel een oplossing. Het gebouw wordt mooi en functioneel, zonder overbodige luxe.

PvdA ontvangt ook graag schriftelijk informatie of de bestemmingsplanprocedure op tijd wordt afgerond.

Voorzitter Huttinga concludeert dat het stuk ruim is besproken en als B-stuk naar de raad gaat. De wethouder zal vóór de raad over drie zaken duidelijkheid geven.

8. Bespreken A-stukken: n.v.t.

9. Onderwerpen ter bespreking

9A Brief college inzake voorschoolse ontwikkelingen + bijlagen 15.083324, 15.086539, 15.090506, RIS.7442 en RIS.7443 (op verzoek PvdA en VVD) + bijlage RIS.7493

PvdA constateert dat het vreemd is weer over dit onderwerp te spreken. De doelstelling wordt algemeen gedragen en met de afspraken over de uitvoering mocht men veronderstellen dat het goed zou komen. De rondgang in het veld leverde andere gevoelens op. PvdA is niet voor marktwerking, maar wil ook niet met subsidiegelden de overige commerciële kinderopvang het brood uit de mond stoten. Elke school krijgt een voorschool om trechtervormig bij de schoolkeuze te voorkomen. Maar als 51 van de 61 voorscholen bij de stichting Peuterwerk terecht komen, is dat trechtervormig van de klantenstroom voor kinderopvangorganisaties, zeker als de peuters tien uur voorschoolse educatie krijgen. Veel kinderopvangorganisaties hebben zich moeten ontwikkelen tot commerciële organisaties. Zij hebben geen gelijkwaardige positie als de grote gesubsidieerde aanbieder Peuterwerk aan tafel zit bij de stuurgroep. De voorzitter van de stuurgroep is directeur van de welzijnsorganisatie waaraan Peuterwerk is gelieerd en schreef ook het rapport over de voorscholen. De gesprekken met opvangorganisaties die al actief zijn bij een school worden door Peuterwerk gevoerd. Wanneer er ooit één regeling komt voor de voorschoolse educatie en opvang, kan het niet zo zijn dat de kinderopvangorganisaties in Emmen niet meer aan tafel zitten. Ze verdienen een positie. Bovendien kennen ze de wijk of het dorp en de gezinnen. Voor ouders moet ook iets te kiezen blijven. De gemeente maakt zich met Peuterwerk erg afhankelijk van één organisatie. De indruk bestaat dat voorscholen verzorgd door Peuterwerk, wel worden gefaciliteerd en ingericht en andere niet of nauwelijks. Is het financieel haalbaar om op elke school een voorschool in te richten, terwijl soms vlak naast de school een Kindcentrum is gevestigd, en dat elke school een Kindcentrum wordt?

De raad heeft het college gevraagd te zorgen voor een gelijkwaardige positie van kinderopvangorganisaties bij de keuze van uitvoerders van voorscholen. De brief van de wethouder en de meegezonden brief van Tinten hebben PvdA niet gerustgesteld. Staat het college achter de volledige inhoud van de brief van Tinten? Vanuit de gemeente moet meer gestuurd worden op het borgen van een gelijkwaardige positie van kinderopvangorganisaties. De kwaliteit is vastgesteld en de keuzes moeten transparant zijn, met oog voor de band met dorp of wijk. Is het mogelijk per school een keuze te maken op basis van vastgestelde criteria voor de subsidieverstrekking? Vindt de wethouder ook dat de invulling van de stuurgroep anders moet? Óf de kinderopvangorganisaties zijn er evenredig in vertegenwoordigd óf er zit geen enkele uitvoerder in de stuurgroep. Een van de insprekers wil graag de voorschool in zijn school

houden, maar erkent als professional dat meer partijen de voorschoolse educatie kunnen uitvoeren.

PvdA verzoekt om een surplace, zodat het college het stuur weer in handen kan nemen.

VVD heeft, nadat de particuliere kinderopvangorganisaties een brandbrief c.q. bezwaarschrift naar het college en de raad stuurden, een gesprek met hen gehad en daarbij een onthutsend beeld gekregen. De raad is bij het nemen van het besluit over de Hoofdlijnennotitie te gemakkelijk met de ontwikkeling meegegaan. Men heeft de neveneffecten en financiële gevolgen onvoldoende in beeld gehad. Ieder kind verdient een goede startpositie. VVD heeft aanvullend op de bijdrage van PvdA een aantal opmerkingen en vragen. In de Hoofdlijnennotitie Ontwikkeling en Onderwijs van 2015 staat dat de raad in 2012 de nota “Naar een Emmens ontwerp van voorschoolse voorzieningen” heeft vastgesteld. Dit was echter een nota die het college vaststelde en eind 2011 ter informatie aan de raad aanbood. Deze nota vormt de basis en het financiële kader voor verder beleid. Waarom heeft men deze niet door de raad laten vaststellen? De raad is met de informatie in de Hoofdlijnennotitie op het verkeerde been gezet. Waarom is de opname van de subsidietitel in de Algemene Subsidieverordening (pag.19, nota 2011) niet uitgevoerd? Dat is een bevoegdheid van de raad. Verder wil VVD graag informatie over hoe de middelen vanuit de Wet OKE worden ingezet. Er zijn groepen peuters met minder dan zestien kinderen, die toch volledig worden gesubsidieerd. Is dat zinvol en kan dat? Volgens de stukken zijn de kinderopvangorganisaties betrokken, maar in de praktijk blijken zij nauwelijks betrokken te worden. Er is gekozen voor de stichting Peuterwerk en voor afhandeling van de subsidieaanvragen door de Tintengroep. Als kinderopvangorganisaties geen gelijkwaardige positie krijgen is hun bestaanszekerheid in het geding. Is de wethouder het met VVD eens dat de keuzevrijheid van ouders in het geding is en dat men met het verdwijnen van de particuliere kinderopvangorganisaties weer volledig afhankelijk wordt van één partij? VVD vindt het beleid ten aanzien van voorscholen onsamenhangend, met onvoldoende waarborg voor het belang van het kind.

Eerste termijn

LEF! sluit zich aan bij PvdA en VVD. Er behoort een samenspel te zijn, met een objectieve input en gelijke kansen, vanaf het begin, vanaf de basis naar boven en met voldoende regie. Het is anders gelopen. Een transitie vraagt energie, van alle partijen. Het is de vraag of de gemeente genoeg mee kantelt.

D66 is het helemaal eens met de inbreng van PvdA. De raad heeft besloten dat de particuliere kinderopvangorganisaties gesprekspartner moeten zijn, maar hun positie blijkt niet gelijkwaardig. De brief van Tinten over Kindcentrum Emmerhout maakt dat ook duidelijk. De bijeenkomst in maart was gelikt. Daar zeiden de schoolbesturen en stichting Peuterwerk contact te zullen zoeken met de kinderopvangorganisaties. Slechts met één kinderopvangorganisatie is gesproken over de samenwerkingsovereenkomst, maar de kinderopvangorganisatie vond de samenwerkingsovereenkomst een te opgelegd verhaal.

ChristenUnie heeft een verontrustend beeld gekregen. ChristenUnie staat achter het zo vroeg mogelijk bestrijden van taal- en andere ontwikkelingsachterstanden. De uitvoering is een taak van het college. Op strategisch niveau wil men de schoolbesturen en Tinten laten samenwerken en de uitvoering laten aansturen. Dat is niet vreemd, maar de vraag rijst in hoeverre het een inbreuk is op de vrije markt. Op operationeel niveau moeten de stichting Peuterwerk en andere kinderopvangorganisaties samenwerken. Omdat de stichting Peuterwerk een dochter is van Tinten is het te begrijpen dat men de situatie ervaart als oneerlijk en onrechtvaardig. Of dit beeld compleet is, is niet goed te beoordelen maar het beeld is niet goed. Welke acties heeft de wethouder ondernomen en wat is daarvan het resultaat?

CDA draagt het beleid gericht op voorscholen een warm hart toe. De kinderopvangorganisaties trekken nu aan de noodrem, hoewel de trein lijkt door te rijden zo bleek op de bijeenkomst op 11 februari van raadsleden en kinderopvangorganisaties. Pijnpunten zijn slechte communicatie

en ongelijke behandeling. Het gesprek met de stuurgroep heeft CDA niet gerustgesteld. Zijn er al stappen gezet om te komen tot een kwartiermaker en tot vertegenwoordiging van de kinderopvangorganisaties in de stuurgroep? Tinten schrijft in haar brief af te zien van kinderopvang en buitenschoolse opvang in Kindcentrum Emmerhout, maar is wel van plan een aparte stichting op te richten voor kinderdagopvang en buitenschoolse opvang. Het is nooit de bedoeling geweest dat een met overheidsgeld gevoede stichting zich zo ontplooit. Welke maatschappelijke functie dient een dergelijke aparte stichting? Er zijn genoeg kinderopvangorganisaties die hier invulling aan kunnen geven. Wat is hierop de reactie van de wethouder? Het startpunt moet niet liggen bij het verkrijgen van posities in het speelveld, maar bij het gezamenlijk voorzien in goede zorg en goed onderwijs voor de jongste kinderen.

Wakker Emmen constateert dat er bij de voorscholen nu van één hoofdaannemer sprake is: de stichting Peuterwerk. In juni 2015 heeft de raad expliciet aandacht gevraagd voor een gelijke positie van alle aanbieders. De wethouder zou dat meenemen. In een eerlijke wedstrijd gelden voor iedereen dezelfde spelregels. Waarom is er geen plaats voor de kinderopvangorganisaties die aan de kwaliteitseisen voldoen en geworteld zijn in de dorpen en wijken? Alle aanbieders moet een gelijke kans krijgen. Men moet niet tegenover elkaar komen te staan, maar samenwerken aan de ontwikkelingskansen van de kinderen in Emmen.

Senioren Belang Noord bedankt PvdA en VVD voor hun inbreng en voor hun inzet om het onderwerp te bespreken. De bijeenkomst op 10 maart was onthutsend. In de brief van Tinten worden te simpel excuses gemaakt. Mevrouw Jansen gaf bij het spreekrecht een schrijnend beeld en noemde de communicatie chaotisch. Uit chaos kan wel weer iets fraais ontstaan, maar dan moeten er afspraken met de tegenpartij worden gemaakt over hoe men in de toekomst met elkaar om wil gaan. Dat is belangrijk voor de raad en zeker voor de kinderen waar het om gaat.

Voorzitter Huttinga geeft voordat PvdA en VVD weer reageren eerst de wethouder het woord.

Wethouder Wilms vertelt graag welke acties hij heeft ondernomen en met welk resultaat. In de brief met bijlage van 8 maart jl. (onder punt 11B) staat uitgebreide informatie over de ontwikkeling van het onderwijsachterstandenbeleid en de ontwikkelingen in de voorschoolse educatie. Het is mooi dat iedereen positief is over het doel om alle kinderen vanaf twee en een half jaar vrije toegang te bieden tot de voorschool, als integraal onderdeel van de basisschool. In de praktijk blijkt de realisatie complex. Er zijn veel partijen en belangen en er gelden hoge kwaliteitseisen. De wethouder is er trots op dat alle schoolbesturen elkaar hebben gevonden, op basis van solidariteit. Minder trots is hij op het feit dat het niet is gelukt voldoende vertrouwen van de kinderopvangorganisaties te verkrijgen.

D66 vraagt of de schoolbesturen unaniem hebben gekozen voor de stichting Peuterwerk of ook kunnen kiezen voor particuliere kinderopvangorganisaties. **Wethouder Wilms** antwoordt dat de schoolbesturen vrij zijn in hun keuze. Wel hebben de scholen samen afgesproken dat ze één hoeveelheid geld krijgen en op basis van solidariteit de voorscholen realiseren. **D66** vraagt of het dus niet waar is dat sommige scholen gedwongen zijn samen te werken met de stichting Peuterwerk, ondanks voorkeur voor samenwerking met een andere kinderopvangorganisatie. **Wethouder Wilms** zegt dat bestaande langjarige goed functionerende samenwerkingsvormen met kinderopvangorganisaties worden gerespecteerd. **D66** vraagt of een school ook in een nieuwe situatie die vrijheid heeft. **Wethouder Wilms** reageert dat het een bevoegdheid is van de schoolbesturen zelf.

PvdA begrijpt dat schoolbesturen elkaar hebben gevonden, vanwege het aspect van trechtering. Een ander punt is dat respect voor bestaande relaties niet hetzelfde is als de door de raad gevraagde gelijkwaardige positie van kinderopvangorganisaties. Op 51 scholen, waar geen relatie bestond, hebben kinderopvangorganisaties nooit een positie gekregen. **Wethouder Wilms** reageert dat dit vorm moet krijgen in het uitvoeringsprogramma. Er is altijd de mogelijkheid om vanuit partnerschap invulling te geven aan de voorscholen.

Wethouder Wilms vervolgt zijn verhaal. Na binnenkomst van het bezwaar in februari is de wethouder in gesprek gegaan met de stuurgroep. Dat heeft geleid tot de in de brief van 8 maart genoemde acties. Ook heeft hij de stuurgroep verzocht na te denken over de positie van Tinten in het te bouwen Kindcentrum Emmerhout. De wethouder heeft de stuurgroep opgedragen na te denken over een volwaardige plaats voor kinderopvangorganisaties in de stuurgroep. De schriftelijke reactie was dat men dat ging doen. Daarover volgen nog gesprekken. Op 11 april heeft de wethouder gesproken met de kinderopvangorganisaties. Er leven veel zorgen over wat er gebeurt en wat het betekent voor het kind. Daar is afgesproken het initiatief te nemen om in gesprek te gaan met de schoolbesturen. Er is veel wantrouwen naar de Tintengroep. Zonder gedragen overeenkomsten kan men moeilijk tot een goed uitvoeringsprogramma komen. De wethouder roept alle partijen op om met elkaar in gesprek te gaan en het doel voor ogen te houden.

Wethouder Wilms erkent, dat het interessant is voor scholen om de voorschool in hun school te hebben. **PvdA** vraagt of men er oog voor heeft dat zo voorbij wordt gegaan aan de klantenstroom naar andere commerciële kinderopvangorganisaties als men vijf dagdelen peuterwerk aanbiedt. **Wethouder Wilms** reageert dat men wil starten met drie dagdelen van drie en een half uur. **PvdA** denkt dat tien uur in deze doelgroep neerkomt op meer dan drie dagdelen.

Wethouder Wilms benadrukt dat de kinderopvangorganisaties een volwaardig partner zijn in het LOBO. Het begrippenkader in het kwaliteitskader bevat een omissie, een foutje. In het begrippenkader van de beleidsregel voor de subsidie staat het LOBO wel goed omschreven. **PvdA** heeft op de fout gewezen als illustratie bij hoe het kwaliteitskader is opgesteld en de stuurgroep is samengesteld. **Wethouder Wilms** reageert dat het kwaliteitskader ook samen met de kinderopvangorganisaties is opgesteld.

De wethouder gaat zich inzetten om de positie van de kinderopvangorganisaties in de stuurgroep te verbeteren. Belangrijk daarvoor is het eerste gesprek tussen de kinderopvangorganisaties en de leden van de stuurgroep, de schoolbesturen.

Wethouder Wilms gaat in op wat op pagina 23 van de nota 'Naar een Emmens ontwerp voor voorschoolse voorzieningen' vermeld staat over de raad als actor wat betreft de opname van de subsidietitel in de Algemene Subsidieverordening. De raad stelt de programmabegroting vast. De uitvoering daarvan is aan het college. De Algemene Subsidieverordening is een kaderverordening. Het college neemt besluiten over de subsidieverordening binnen de door de raad vastgestelde kaders vanuit de programmabegroting. De zin in de nota is dus overbodig en had er niet moeten staan.

VVD leest in dezelfde nota op pagina 19 over de subsidiesystematiek, dat de Algemene Subsidieverordening wordt aangepast en dat een beleidsregel wordt opgesteld met daarin een jaarlijks vast te stellen subsidieplafond. Volgens **VVD** wordt de Algemene Subsidieverordening door de raad vastgesteld. Daarin wordt een budget vastgelegd en daarna wordt de beleidsregel vastgesteld. **VVD** krijgt graag op papier hoe het precies zit.

Wethouder Wilms zal het juridische verhaal duidelijk op papier aanleveren.

VVD concludeert dat er beleid voorligt met omissies, waardoor de raad op het verkeerde been is gezet. De raad is onvoldoende meegenomen. Waarom is de nota van 2011 alleen ter kennisname aangeboden?

Wethouder Wilms reageert dat die nota een uitvoeringsnota is op basis van de Wet OKE en dus een bevoegdheid van het college. Over de hoofdlijnennotitie van 2015 is wel het oordeel van de raad gevraagd, omdat daarin de voorschoolse educatie een onderdeel wordt van het onderwijs.

VVD merkt op dat het in de uitvoeringsnota wel gaat over financiële kaders en risico's. Dat de raad bepaalde zaken zou moeten vaststellen was blijkbaar een foutje. Bij het behandelen van de hoofdlijnennotitie zijn veel zaken, ook financieel, niet benoemd en niet helder geweest. **VVD** vraagt de wethouder dit beleid nog eens goed te bekijken en met de raad te bespreken.

Wethouder Wilms probeert alle partijen, ook de raad, mee te nemen bij de uitvoering van de hoofdlijnennotitie. De wethouder trekt zich de kritiek over de uitvoering aan en komt met

verbeteringsvoorstellen, ook richting de stuurgroep, en heeft al een aantal acties ondernomen. Het is altijd de bedoeling geweest om kinderopvangorganisaties in de uitvoering een positie te geven. Voor de suggestie om hen ook op strategisch niveau een positie te geven zal de wethouder zich inzetten.

D66 vraagt of de wethouder vindt dat de kinderopvangorganisaties in de stuurgroep vertegenwoordigd moeten zijn. Zo ja, dan moet de wethouder daarvoor zorgen. Gaat de wethouder ook regelen, dat die organisaties meer serieus worden genomen als gesprekspartner?

Wethouder Wilms zegt dat toe. Wel moet hij nog terug naar het uitvoeringsprogramma. Het eerste concept daarvan is klaar en moet met alle partners worden besproken. Van één samenwerkingsovereenkomst is een concept beschikbaar gesteld door de stuurgroep. Daarover moet de dialoog met de kinderopvangorganisaties worden gezocht. De wethouder zal dat nauwkeurig volgen.

PvdA wijst er op dat het uitvoeringsprogramma tot stand is gekomen in een stuurgroep waarin een groot deel van de aanbieders buitenspel wordt gezet. Om het doel te bereiken is meer draagvlak nodig. Het geld is echter overgedragen en het uitvoeringsprogramma wordt opgesteld buiten dit huis. Daarom is het beter als de gemeente aan het stuur gaat zitten.

Wethouder Wilms communiceert met de stuurgroep, maar respecteert in het kader van ‘meer van de samenleving’ dat schoolbesturen elkaar hebben gevonden met de grootste aanbieder van peuterwerk. Daarnaast wordt met negen tot tien kinderopvangorganisaties gesproken. Er zijn toetsingscriteria en bij de toetsing kunnen kinderopvangorganisaties niet buitenspel worden gezet.

PvdA constateert dat zeventien andere kinderopvangorganisaties die ook betrokken willen zijn, er niet bij zitten. Dat de stuurgroep met de negen of tien al betrokken organisaties spreekt is geen gunst, maar een plicht.

Wethouder Wilms heeft de positie van de kinderopvangorganisaties onder de aandacht gebracht van de stuurgroep en neemt nu de boodschap mee, dat er een positie komt.

PvdA heeft nog onbeantwoorde vragen. Staat het college achter de brief van Tinten? Hoe zit het met de facilitering en inrichting van voorscholen? Wordt elke voorschool een kindcentrum? Soms staan scholen heel dicht bij elkaar. Is en blijft dat financieel haalbaar bij een teruglopend aantal leerlingen?

Wethouder Wilms legt uit dat de middelen voor de inrichting naar de scholen gaan, niet naar de Tintengroep. De wethouder vindt de brief van de Tintengroep een positief teken, omdat men gereageerd heeft op het verzoek tot heroverweging. Bij alle partijen liggen gevoeligheden. Het belangrijkste is dat er een dialoog komt en geen polarisatie. Wanneer je in eerste instantie gevraagd bent om de kinderopvang te organiseren is het lastig als heroverweging gevraagd wordt. **PvdA** vraagt hoe stichting Peuterwerk in het Kindcentrum Emmerhout is gekomen, toen de aanvankelijke kinderopvangorganisatie failliet ging. Een andere kinderopvangorganisatie had namelijk ook belangstelling. De brief is op verschillende manieren uit te leggen. **Wethouder Wilms** heeft hier geen reactie op. **D66** weet dat het voorstel van de andere kinderopvangorganisatie niet is bekeken.

Op verzoek van PvdA wordt een korte schorsing ingelast.

Tweede termijn

PvdA stelt vast dat college en raad hetzelfde doel hebben. Hoe gaat men verder op de weg waarvan al zoveel is afgelegd? Een aanzienlijk aantal partijen is niet mee op reis geweest. Volgens PvdA moeten de kinderopvangorganisaties een gelijkwaardige positie krijgen zoals ook afgesproken in de raad. Ook wanneer zij in de stuurgroep komen is het de vraag of hun positie gelijkwaardig wordt, omdat het uitvoeringsprogramma al is beschreven. De keuze van schoolbesturen voor één partij wordt nu voor de tweede keer gebruikt als argument om kinderopvangorganisaties buiten te sluiten. PvdA ziet graag een heldere set criteria voor de kwaliteit van een voorschool, waar een uitvoerder aan moet voldoen. Alle partijen kunnen dan

een aanbod uitbrengen, waarna een heldere keuze mogelijk is. De gemeente stelt het geld beschikbaar, dus mag zij daar ook iets van vinden en meer sturen.

Het is goed als de wethouder in een brief aan de raad laat weten welke verbeteringen hij in het proces aanbrengt en antwoordt geeft op de vragen en grieven van de raad, tijdig voor mei. Als het in mei op de agenda van de raadscommissie komt, hoeft dit de planning van de realisatie van voorscholen niet te frustreren.

VVD laat weten dat PvdA dit verzoek namens alle partijen doet. Verder vraagt VVD of de wethouder inzicht kan geven in hoe het precies zit met budgetten, financiering en groepen.

D66 vult aan dat een en ander ook duidelijkheid geeft aan de kinderopvangorganisaties, zowel de stichting Peuterwerk als de particuliere.

Wethouder Wilms is blij dat de raad nog steeds achter het doel staat en dat hij ruimte krijgt om het proces te verbeteren en de kinderopvangorganisaties een gelijkwaardige positie te geven in de stuurgroep. Over het aansturen gaat hij nadenken, maar wel voor mei. Hij is blij dat de raad de planning niet wil frustreren, maar alles moet wel zorgvuldig gebeuren. Dat is goed voor de kinderen en voor alle betrokken partijen. De wethouder zal een beeld geven van het financiële plaatje en antwoord geven op de vragen over de financiën.

Voorzitter Huttinga concludeert dat het onderwerp in twee termijnen zeer ruim is besproken en dat de wethouder voldoende tijdig voor de vergadering van mei een brief stuurt over de genomen en te nemen stappen en informatie over de financiële zaken.

10. Vaststellen verslag vergadering

10A Notulen van de commissie Samenleving van 15 maart 2016

Zonder opmerkingen worden de notulen vastgesteld.

11. Ingekomen stukken vanuit het college/presidium

Er worden geen stukken ter agendering genoemd.

12. Overige ingekomen stukken: n.v.t.

13. Sluiting

Voorzitter Huttinga bedankt allen en sluit de vergadering om 23.24 uur.